

bulletin skip

zvláštní číslo / 2012 ročník 21

Čínské knihovnictví

skip

Svaz knihovníků
a informačních pracovníků ČR

„Tian Yi Ge“, nejstarší knihovna v Číně, která je v centru města Ningbo. Základní informace o „Tian Yi Ge“ je možné najít na několika webových stránkách. Například: http://en.wikipedia.org/wiki/Tian_Yi_Ge
<http://smithsonianlibraries.si.edu/smithsonianlibraries/2009/05/tian-yi-ge-library-museum.html>
Autorem fotografií je Aurel Fabri.

Obsah

I. Krátký úvod k vývoji a současnému stavu rozvoje knihoven v Číně.....	3
II. Stručná historie sbírek literatury vzniklých na bázi tisku na čínský papír a deskotisku	4
III. Rukopisy v jeskyních Tun-chuang, Encyklopedie Jung-le a Úplná knihovna čtyř literárních odvětví.....	7
IV. Služby čtenářům veřejných a občanských knihoven	8
V. Obraz služeb čtenářům v současných vědeckých a univerzitních knihovnách	12
VI. Úspěchy Čínské asociace pro výzkum četby a Komise na podporu četby.....	16

Foto na obálce: Čínská národní knihovna

I. Krátký úvod k vývoji a současnému stavu rozvoje knihoven v Číně

Drazí kolegové z České republiky,

Je pro nás opravdovou ctí, že máme příležitost vám představit historický vývoj čínských soukromých i moderních knihoven a talentovaných žen a mužů ze země růží.

Čínské překlady velkých literárních děl vaší země jako jsou např. Dobrý voják Švejk, Reportáž psaná na oprátce nebo Nesnesitelná lehkost bytí jsou mezi čínskými čtenáři velmi populární. A vaše vynikající hudba (jako jsou Dvořákovy Slovanské tance, Smyčcový kvartet č. 12 f dur a č. 9 e moll či symfonie z Nového světa), je Číňanům důvěrně známa též. Kafka, velký expresionistický spisovatel, je větším symbolem kulturní výměny mezi Čínou a Českou republikou. Kafka četl díla Lao-C, „knihovníka“ nejstarší královské knihovny, a Konfucia stejně tak jako některé tradiční básně a spisovatele minulých století.

A jeho dílo a styl ovlivnily současné čínské spisovatele jako Cchan Süe, Ke Fej, Jü Chu atd. Všechna díla těchto nadaných lidí obohatily sbírky čínských knihoven a mají velmi pozitivní vliv na kultivaci estetického a duchovního světa prostých lidí.

Krátce řečeno, poté, co bylo slovo „knihovna“ uvedeno z Evropy do Číny, byla různá místa, kde byly v historii skladovány knihy, obecně označována za „knihovny“. Vlastně v dlouhé historii čínských sbírek knih se název takových míst velmi různil vzhledem k jejich odlišným charakteristickým znakům. Máme například „zámek“, „pavilon“, „chrám“, „dvůr“, „síň“, „pokoj“ nebo dokonce „dům“ atd.

Podívejme se nyní společně na starší i současnou podobu čínských knihoven.
Prof. Xu Yan

Encyklopedie Jung-le

Úplná knihovna čtyř literárních odvětví

II. Stručná historie sbírek literatury vzniklých na bázi tisku na čínský papír a deskotisku

Papír, důležitá základní surovina pro dokumentaci, byl kdysi symbolem vysokého stupně rozvoje lidské civilizace. Byl vynalezen a široce využíván právě Číňany.

Indové psali buddhistické posvátné knihy na palmové listy, což bylo také nákladné. Papyrus, ovčí kůže a rozmnožovací šablony byly Egypťany i Evropany široce využívány jako látky na zaznamenávání dokumentů. V té době však říkají Číňané nashledanou věku využívání starobylého bronzu, kamenným, bambusovým a dřevěným destičkám a hedvábí, vykročením do civilizovaného věku využíváním ručního papíru. Do 7. století se postupy ruční výroby papíru rozšířily do Koreje, Vietnamu a Japonska a pak se postupně dostaly do Evropy ve 12. století.

Knihovny v Číně, v tradičním slova smyslu, můžeme rozdělit do čtyř skupin: císařské a úřední, soukromé sbírky, vysokoškolské sbírky a sbírky buddhistických a taoistických chrámů. V průběhu První opiové války byla do Číny uvedena západní kultura. Nastal nový trend kdy se lidé seznamovali se západní kulturou a čínská a západní kultura koexistovaly v naprosté harmonii.

V roce 1902 Sü Šu-lan (1838-1902) napodobil západní knihovnu a vybudoval Knihovnu Ku-jüe. Tato knihovna se naprosto lišila od tradiční čínské knihovny. Byly formulovány směrnice a pravidla a umožněno veřejné půjčování. Knihovna Ku-jüe byla prototypem moderní knihovny. V téže době bylo vybudováno mnoho veřejných knihoven jako např. veřejná knihovna v Chu-nan nebo Chu-pej.

V roce 1910 Čching oznámil založení Metropolitní knihovny (dříve Národní knihovny Číny) a potom i ostatní provincie postupně zakládaly veřejné knihovny. Moderní systém čínských knihoven se zvýšenou měrou internacionalizoval.

Císařské a úřední knihovny

Vznik a počátky budování císařských a úředních knihoven v Číně jsou identické s počátkem vytváření psaných záznamů.

První císařská a úřední knihovna vznikla za vlády Dynastie Šang v době, kdy hlavním nosičem psaných záznamů byly bambusové a dřevěné destičky. V dynastii Čou se objem literárních děl zvýšenou měrou rozšiřoval a shromažďování a správa sbírek se stále více institucionalizovaly.

„Tian Yi Ge“, nejstarší knihovna v Číně, autorem fotografie je Aurel Fabri.

Lao C' (571 př.n.l. – 471 př.n.l.) – (filosof, zakladatel taoismu) kdysi pracoval jako knihovník v období jara a podzimu. Dynastie Čchin sjednotila Čínu a potom stanovila zvláštní místo pro depozitář knih. Byla škoda, že výsledkem pálení knih a popravy žijících konfuciánských učenců Čchin Š' Chuangem (první císař dynastie Čching) bylo zničení více než poloviny děl literárního bohatství období před dynastií Čching.

V západní dynastii Chan byla v oblasti správy literárního bohatství přijata rozsáhlá opatření. Liou Siang (77 př.n.l. – 06 n.l.) a Liou Sin (50 př.n.l. – 23 n.l.) do ní vnesli (pro období před dynastií Čchin do vlády západní dynastie Chan) řád. Literatura východní dynastie Chan byla mimořádně bohatá. O speciálních prostorách pro deponování knih se zmiňují Lan Š', Lan Tchaj, Tung Kuan atd. Jako správci sbírek jsou uváděni Ťiao Šu Lang a Lan Tchan Š' Ling.

Ču Jüan-čang (1328-1398), otec zakladatel dynastie Ming, určil pravidla pro uchovávání a doplňování literatury dynastie Jüan a postavil Císařskou knihovnu Wen-jüan-ke pro shromažďování a uchovávání informací o úředních záležitostech. Poté, co Ču Ti (1360-1424) nastoupil na trůn, došlo k obrovskému rozvoji úředních knihoven. Encyklopedie Jung-le (v té době největší encyklopedie na světě) byla dokončena v roce 1408 a uložena v Císařské knihovně Wen-jüan-ke.

V roce 1782, za vlády Dynastie Čchü, byla dokončena Úplná knihovna čtyř literárních odvětví (největší sbírka knih v čínské historii a možná neambicióznější vydavatelský podnik v oblasti knižní kultury v historii). Císař Čchien-lung nařídil pisáři zhotovit 7 kopií. Čtyři kopie pro císaře byly umístěny ve speciálně vybudovaných knihovnách v Zapovězeném městě, Starém letním paláci, Síni počátku literatury a Síni Wen-ťin. Tři zbývající kopie pro veřejnost byly uloženy v knihovnách Š'-kchu čchüan-šu v Síni Wen-lan v Chang-čou, Síni kořenů literatury v Čen-ťiang-u a Síni sbírky literatury v Jang-čou.

Soukromé knihovny

Lidé nesměli sbírat či shromažďovat knihy před jarním a podzimním obdobím a obdobím válčení států. Vznikající třída učenců v tomto období (třída, jejíž status představoval něco mezi starou šlechtou a prostými lidmi a do které patřili ti, kteří hledali sociální postavení na bázi talentu a dovednosti spíše než na základě dědičnosti) změnila situaci, když císařská rodina a šlechta mohly navštěvovat školy. Učenci psali knihy a přijímali mnoho žáků. A poté se objevily soukromé knihovny tak, jak to doba vyžadovala.

Confucius (511 n.l. – 479 n.l.), známý pedagog a myslitel, shromáždil obrovské množství knih a na jejich základě prováděl některá zkoumání. Prostí lidé však nesměli shromažďovat knihy až do vlády dynastie Chan.

Jie-šeng, Li Kchaj-sien, Fan Čchin, Wang Š'-ččen, Čao Jung-sien a Čao Čchi-mej zastupovali sběratele knih. V roce 1561 Fan Čchin založil Síň Tchien-i ve městě Ning-po, která je dnes nejstarší existující knihovnou v Číně. Jméno se vztahuje ke kosmické jednotě poprvé popsané v komentáři dynastie Chan v Knize změn. V čínské alchymii je Tchien-i spojeno s prvkem vody, a tudíž se věřilo, že jméno, které má co činit s vodou, ochrání knihovnu proti škodám. Je to nejstarší existující knihovna v Číně. V době svého rozkvětu se Síň Tchien-i chlubila sbírkou 70 000 svazků starých tisků.

Po Opiové válce britská armáda uloupila mnoho historických a zeměpisných sbírek z této síně a došlo také ke krádežím místních zlodějů. Po založení Čínské lidové republiky, díky úsilí vlády a darům soukromých sběratelů, sbírka znovu ožila a čítá kolem 30 000 svazků, převážně vzácných starých tisků tištěných za dynastie Ming a rukopisů. V roce 1982 byla Síň Tchien-i čínskými úřady vyhlášena národní kulturní památkou. Většina sběratelů přicházela z Ťiang-su a Chang-čou v dynastii Čching, Čchang-šu a Ning-po a byli nazýváni „Knihami města“. Většina těchto sběratelů ctila sociální atmosféru panující v dynastii Ming a ráda sbírala blokové knihy z období dynastií Sung a Jüan a vzácné knihy z období dynastie Ming. Během období Ťia-čchin a Čchien-lung, v souvislosti s přizpůsobováním se potřebám studia jazyků, dějin a zeměpisu, začaly soukromé sbírky v Číně vzkvátat. Zkvalitnila se katalogizace, restaurování starověkých textů, vysvětlivky ve starověkých knihách a zpracování historických děl.

Akademické sbírky knihoven

Institut Akademie klasického vzdělání byl zaměřen na pořádání přednášek. Zdroje doplňování knih pro účely tohoto typu vzdělávání byly následující: 1) dary císařského soudu, 2) dary úředníků, 3) peněžní dary nebo knihy obyčejných

lidi nebo zemědělské pozemky. Akademie měla vlastní směrnice pro půjčování knih, tak, aby byl zaručen oběh knih mezi čtenáři.

Akademie klasického vzdělání zahájila svou činnost za vlády dynastie Tang. V období vlády dynastie Sung byl velmi populární tisk blokových knih a to urychlilo její rozvoj. Akademie Jesyně bílého jelena, Akademie Jüe-lu a Akademie Sung-jang byly prezentacemi Akademie klasického vzdělání v severní dynastii Sung. Rozsah oborů Akademie klasického vzdělání v jižní dynastii Sung byl širší než v severní dynastii Sung. Kublajchán (1215-1294), císař dynastie Jüan, přikládal obrovskou důležitost vzdělání, intenzívně obhajoval idealistickou filozofii a podporoval zakládání dalších učilišť Akademie klasického vzdělání. Bohužel, vládcové posílili kontrolu Akademie klasického vzdělání a svoboda v ní byla omezena. Knihy Akademie klasického vzdělání dynastie Jüan pocházely z nákupu blokových tisků a soukromých darů.

Sbírký knih budhistických chrámů

V čínské historii sbíraly starověké chrámy budhistické posvátné písemnosti tlumočnicků nebo úředníků. Budhistický chrám střežil pe-

ně na překlady, psaní a vydávání velkého objemu budhistických spisů. Stoupenci buddhismu a kultivovaní učenci také dávali přednost darování některých knih chrámům.

Vznik chrámových sbírek byl doprovázen zavedením buddhismu a založením chrámu. Chrám Baima v dynastii Chan byl nejlepším místem k překládání budhistických posvátných textů. Císaři dynastií Sung, Čchi, Liang a Čchen byli všichni stoupenci buddhismu. V té době došlo k obrovskému rozvoji katalogizace knih.

Sbírký knih taoistických chrámů

Taoismus byl v Číně domorodým náboženstvím. V dlouhém procesu svého vývoje nahradil taoismus obrovské množství klasických i dalších literárních děl.

Taoistických sbírek v severní dynastii Chan nebylo zase tak mnoho. V dynastii Suej a Tchang se taoismus rozvíjel rychle a sbírký se významně rozrůstaly.

Většinou byly psány ručně. Taoistické chrámy shromažďovaly knihy autorů všech tříd dynastie Ming a tak bylo uchováváno množství historického materiálu a klasických děl.

„Tian Yi Ge“, nejstarší knihovna v Číně, autorem fotografie je Aurel Fabri.

III. Rukopisy v jeskyních Tun-chuang, Encyklopedie Jung-le a Úplná knihovna čtyř literárních odvětví

Písemnictví se před dynastií Tchang členilo v Číně na konfuciánskou klasiku, historii, filozofii a literaturu. Většina literatury byla přepisována písaři, kteří se v průběhu přepisování stále víc a víc zdokonalovali. Následující pasáže uvádějí některé starověké kodexy a záznamy.

Rukopisy z jeskyní Tun-chuang

Jeskyně tisíce Budhů také známé jako Jeskyně Mogao nebo Mogao Grottoes tvořil systém 492 chrámů 25 km jihovýchodně od centra Tun-chuangu, oázy strategicky umístěné na křižovatce náboženských a kulturních cest na Hedvábné stezce, v čínské provincii Kan-su.

V roce 1900 byla taoistickým knězem Wang Jüan-lu objevena jeskyně č.17, která se stala všeobecně známou jako Jeskyně knih. V jeskyni bylo nalezeno velké množství dokumentů pocházejících z let 406 až 1002 našeho letopočtu nahromaděných v nesmírném množství svitků. Knihovna rovněž obsahuje textilie, jako např. prapory, četné figuríny Budhů a další budhistickou výstroj a výzbroj. Jeskynní knihovna byla zpřístupněna někdy začátkem 11. století. Rukopisy knihovny pocházejí z 15. až raného 11. století, kdy byla zapečetěna. Je tam uchováno až 50 000 rukopisů, což představuje jeden z největších starověkých pokladů, které kdy byly nalezeny. Zatímco většina z nich je v čínštině, velké množství dokumentů je také v různých jiných jazycích jako je např. tibetština, ujurština, sanskrta a sogdština.

Spolu s předpokládanými kanonickými texty zde byly nalezeny původní komentáře, apokryfické práce, pracovní příručky, knihy modliteb, konfuciánská díla, taoistická díla, křesťanské dokumenty, čínské vládní publikace, administrativní dokumenty, antologie, glosáře, slovníky a kaligrafická cvičení.

Nyní se usiluje o převedení rukopisů jeskynní knihovny do digitální podoby a zatím jsou dostupné jako součást Mezinárodního projektu Tun-chuang.

- Úplná knihovna čtyř literárních odvětví
- Úplná knihovna čtyř literárních odvětví byla největší sbírkou knih v čínské historii a možná nejmambicióznějším edičním podnikem ve světové historii.

V roce 1772 císař Čchien-lung nařídil vytvoření této knihovny, aby ukázal, že dynastie Čchü je schopna překonat Encyklopedii Jung-le dynastie Ming. Po deseti letech těžké práce byla Úplná knihovna čtyř literárních odvětví dokončena. O rok později byly dokončeny další tři kopie tohoto rozsáhlého díla.

Úplná knihovna čtyř literárních odvětví obsahovala velké čínské texty z období starověké dynastie Čou až k dynastii Čching, a pokrývá všechny sféry tehdejšího akademického myšlení. V průběhu zpracování zničili redaktoři díla asi 3000 titulů nebo děl, která byla považována za anti-Man-čchu.

Čtyři kopie pro císaře byly umístěny ve speciálně vybudovaných knihovnách v Zapovězeném městě, Starém Letním paláci, Síni Šen-jang a Wen-ťin a v Čcheng-te. Tři dodatečné kopie pro veřejnost byly umístěny v Chang-čou, Čenťiang a Jang-čou.

Úplná knihovna čtyř literárních odvětví je rozdělena do čtyř částí v souladu s hlavními skupinami císařské knihovny.

- Ťing (klasika): čínské klasické texty
- Š' (historie): čínské historické a zeměpisné reálie
- C' (myslitelé): filozofie, umění, vědy odvozené z čínské filozofie
- Ťi (sbírky): antologie z čínské literatury

IV. Veřejné a občanské knihovny a služby čtenářům

Od založení Čínské lidové republiky 10. října 1949 byla věnována obohacení fondů knihoven zvýšená pozornost. Velká kulturní revoluce, která začala roku 1966 a skončila v roce 1976, kultura v Číně v těchto deseti letech velmi ublížila. Reforma sociálního systému a politika otevřenosti vnějšmu světu po roce 1978 osvobodila myšlení lidí. Současné aktivity v oblasti podpory čtení se bouřlivě rozvíjejí od osmdesátých let. V roce 1982 Šanghajska federace odborů zahájila program nazvaný „Oživení četby v Číně“. Pravidelné aktivity tohoto programu byly zaměřeny na soutěže v recenzování knih, symposia, pora-

denské semináře a tak dále. Tento program zdůrazňoval vedení čtenáře při četbě a stimuloval vytváření atmosféry pro čtení mezi lidmi.

Od roku 1997 zavedla Čína program „Znalostního inženýrství“ a začala „obhajovat komplexní čtení s vytvářením vzdělávající se a čtoucí společnosti“. Jako důležité bitevní pole pro rozvoj a budování kultury byly veřejné knihovny označeny za ideální místa a to jak pro aktivity na podporu čtení, tak také na podporu sdílení kulturních zážitků. Současné aktivity na podporu čtení, které knihovny různými formami vyvíjejí, jsou co do obsahu velmi rozmanité.

Knihovna v Nan-ťingu

Čínská národní knihovna

Čínská národní knihovna má k dispozici velmi rozsáhlé fondy včetně bohatých sbírek v cizích jazycích a mnoho svazků z oblasti historie. Do roku 2010 sbírky ČNK zahrnovaly 28 979 203 svazků a artefaktů. Je proslulá svými sbírkami a starými a vzácnými tisky. K nejcennějším sbírkám patří také věštecké kosti a želví krunýře z dynastie Šang, rukopisy Tun-chuang, Triptaka Ča-čcheng z dynastie Ťin, Encyklopedie Jung-le a dílo Úplná knihovna čtyř literárních odvětví. Mezi nejstarší vydání v cizích jazycích patří prvotisky tištěné v Evropě od roku 1473 do roku 1477.

Čínská národní knihovna pořádá mnoho přednášek pro veřejnost, jako jsou např. Cyklus přednášek Wen-ťin a Salón čtení Wen-ťin – populární kulturní služby pro veřejnost. ČNK také pořádá četné a různé velké výstavy z pokladů knihovny, umožňující lidem prohlížet a studovat podstatné výtvořiny čínské kultury. ČNK také založila udělování cen Kniha Wen-ťin, Čtenář Wen-ťin atd., k vytvoření příznivého prostředí pro popularizaci čtení, zvýšení úrovně všeobecných znalostí a vytváření harmonické společnosti.

Pokud jde o četbu pro děti, ČNK zahájila program „Podpora čtení na školách“ 4. dubna 2011. Každý pátek odpoledne v dubnu a květnu knihovníci školí děti a studenty v získávání základních poznatků a vyhledávacích dovedností formou přednášek a organizování návštěv za účelem prohlídky ČNK.

Ráno 23. dubna 2011 byla uspořádána akce: „Uvádění zdravotně postižených občanů do knihovny“. Téhož dne byla také zprovozněna webová strana Čínské digitální knihovny pro zdravotně postižené občany. Tato webová strana obzvláště zvýšila zájem postižených o Databázi čin-

ských knih a databáze čínských a zahraničních periodik takže došlo k maximálnímu uspokojení čtenářských požadavků této kategorie.

Čínská národní knihovna: <http://www.nlc.gov.cn/>

Knihovna v Chang-čou

Založena v roce 1985, disponuje 2 800 000 svazky. Charakteristické pro knihovnu v Chang-čou jsou rozsáhlé fondy literatury, historie, filozofie, umění, práva, vzdělávání a hudby.

Cyklus přednášek Wen-lan pořádaný knihovnou je přístupný všem občanům a týká se knih, přírody lidského života a politických reálií. Každou sobotu a neděli vítá Anglický salon Wen-lan čtenáře ke komunikaci s princem Wiliamem.

Knihovna v Chang-čou: <http://www.hzlib.net/>

Knihovna v Chang-čou

Knihovna v Šanghaji

Knihovna v Šanghaji byla založena 22. července 1952. V říjnu roku 1995 se tato knihovna sloučila s Institutem vědeckých a technických informací v Šanghaji a vznikla rozsáhlá moderní veřejná knihovna.

K mimořádným pokladům knihovny patří historické dokumenty, včetně 100 000 rukopisů a dopisů, kolem 5400 místních záznamů dat před rokem 1949, 18 000 titulů genealogických souborů, přes 8 000 dokumentů obsahujících testy imperiálního zkušebního systému, 150 000 kusů různých nápisů a frotážů.

Pro obohacení kulturního života občanů a uspokojení informačních a kulturních potřeb společnosti jsou organizovány různé společenské akce jako např. cykly přednášek pro veřejnost a výstavy.

Přednášky Šannghajské knihovny jsou v Číně velmi známé a dělí se do několika tematických částí jako např. „Městská kultura“, „Znamé interpretace klasiky“, „Akademické forum“ a „Svět a Šanghaj“. Tyto přednášky tvoří hlavní náplň časopisu Knihovna.

Koncem roku 2011 zahájila Šanghajská knihovna „Program čtení osobností veřejného života“; čtenáři se pouze přihlásí o čtenářskou legitimaci a pak mají zdarma přístup k elektronickým zdrojům.

Knihovna Šanghaj <http://www.library.sh.cn/>

Knihovna v Nan-ťingu

Založena v roce 1907, byla knihovna postupně Knihovnou Ťiang-nan, Knihovnou Čínských studií provincie Ťiang-su, Národní ústřední knihovnou a Národní knihovnou Nan-ťing.

Dosud je se svými 8 milionovými sbírkami knihovna v Nan-ťingu třetí největší knihovnou mezi čínskými knihovnami. Disponuje 1,6 mil. svazků starých tisků, mezi nimiž k nejvýznamnějším patří 100 000 svazků vzácných čínských tisků pokrývajících téměř polovinu historie knihy od budhistických rukopisů dynastie Tchang k nejstarším tiskům dynastie Ming.

První „Měsíc čtení“ se uskutečnil v knihovně v Nan-ťingu, v prosinci 2010 a druhý pak proběhl téhož měsíce příštího roku. Hlavní aktivity této akce byly následující: diskuse o knihách „Sen o rudém zámku“ a „Cesta na západ“, udělení knižní ceny Taofeng, výstava sbírky pokladů a podpora digitální knihovny.

Knihovna Nan-ťing <http://www.jslib.org.cn/>

Knihovna v Tiencinu

Knihovna ve městě Tiencin je veřejnou knihovnou provincie s dlouhou historií. Sbírkou této knihovny, které čítají celkem 3 210 000 knihovních jednotek, sestávají z 2 100 000 svazků čínské provenience, 400 000 svazků v cizích jazycích a 400 000 svazků starých tisků.

V roce 2004 pořádala knihovna soubor přednášek o historii a kultuře. Přednášejícími byli vědci z různých oborů. Při návštěvách přednášek se lidé dověděli více o historii a kultuře města Tiencin.

Knihovna v Tiencin: <http://www.tjlib.cn/>

Měsíc čtení v Šen-čen

Jako centrum budování knihovních fondů a služeb a jejich využívání v Šen-čenu a centrum dalšího rozvoje poskytování informačních zdrojů uchovává knihovna v tomto městě 2 450 000 svazků knih a periodik a téměř 1 000 000 jednotek elektronických a síťových dokumentů různého druhu.

Knihovna v Šen-čen se zaměřuje na celoživotní vzdělávání občanů a vyvíjí mnoho aktivit na podporu a rozšiřování četby tak, aby se vytvořila atmosféra pro studium všech občanů.

Každý měsíc uskutečňuje knihovna v Šen-čen určité aktivity v oblasti podpory čtení jako například Přednášky o kultuře pro občany, Občanská škola nebo cyklus věnovaný pohádkám.

Měsíc čtení v Šen-čen se koná v prosinci každého roku. V roce 2009 se uskutečnil už 10. ročník této akce. Během měsíce se uskutečnilo v celém městě 327 tematicky zaměřených akcí. U příležitosti 10. výročí byly také uspořádány 3 fóra nejvyšší úrovně navíc k pravidelně probíhajícím akcím jako jsou recitace poezie, přednášky autorů, jejichž díla se nejlépe prodávají s volným vstupem a různé soutěže.

Od zahájení v roce 2000 se Měsíc čtení v Šen-čen stal významnou kulturní akcí pro celý Šen-čen. Je to dobrá akce k popularizaci čtení mezi obyvateli.

Knihovna v Tiencinu

Měsíc čtení v knihovně Šen-čen

Knihovna v Su-čou

Založena v roce 1914, knihovna v Su-čou disponuje 1 390 000 svazky knih a digitálních zdrojů. V září roku 2006 byl uspořádán první Festival čtení v Su-čou. A od té doby se koná pravidelně každý rok. Tradičními aktivitami této akce jsou „Škola s knihami“, „Obec s v práci s knihou“, „Nejlepší obec v práci s knihou“ a „Prvních deset milovníků knih“.

Festival čtení v Tung-kuan

Jako součást akce „Vůně knih v Tung-kuanu“ pokračuje 6. Festival čtení v Tung-kuan tradičními akcemi jako je „Čtení z knih pohádek“, „Četba prací ze soutěže na téma Z čeho se skládá slunce“, a diskuse středoškolských studentů. Mimo knihovnu, se ve výstavní hale muzea a ve „Středisku činnosti mládeže“ pořádají doprovodné akce letního čtení pro mládež a řada dalších aktivit.

Dobrovolníci a občanské knihovny

Jako užitečný doplněk k činnosti veřejných knihoven v přítomnosti jsou zde občanské knihovny (v anglickém textu předloženém k překladu civic libraries) s více než 300 místy (ke studiu či prohlížení dokumentů), většinou zřízené v některých vesnicích nebo městských čtvrtích; některé další takové knihovny jsou zřízeny také v obzvláště málo vyvinutých menšinových oblastech a vesnicích.

V září 2007 se student Univerzity v Pekingu Li jing-čchiang vrátil do rodného města Chu-pej a založil Čínskou venkovskou knihovnu. Na základě cílů „knihy jsou naši přátelé, budujme základny podpory čtení na vesnici, propojme města a vesnice, podporujeme čtení včetně rychlé vzdělávací reformy na vesnici“ se Čínská venkovská knihovna snaží přispět ke zlepšení regionální kultury, otevřít obzory mladým lidem žijícím v ekonomické zaostalosti a na informačně chudém venkovském území tak, aby se dověděli více o okolním světě.

Čínská venkovská knihovna si vybírá některé čínské regiony a s pomocí dobrovolníků- místních občanů buduje v každém z nich pak jednu regionální knihovnu, 3-5 městských knihoven a 9-15 vesnických knihoven s cílem poskytování služeb zdarma a pořádání dalších vzdělávacích a kulturních akcí.

Dnes Li jing-čchiang už vybudoval v Číně 13 knihoven. Vybírá pro ně kvalitní bibliografie, promítá filmy, zve vynikající učence k návštěvám knihovny, komunikuje s mládeží a organizuje roční soutěž o nejlepší esej „Nový život“. Pořádá také letní a zimní tábory a nabízí volitelná témata k diskusím v knihovnách.

Čao čchin-te, doktorka z Č'-t'in v Kuej-čou, se stala dobrovolnicí v roce 2004. V roce 2007 přijala Čínská zámořská vzdělávací nadace Projekt budování knihovny v Č'-t'in a Čao čchin-te se stala v té době jeho koordinátorkou. Poté sama založila venkovskou knihovnu. Tato knihovna disponuje 700 svazky knih a většina z nich byla darována právě výše zmíněnou nadací.

Š'-fangova knihovna působí ve vesnici Šou t'in-

jing-c' v Mogolii. Š-fang předpokládá, že čtení může rozšířit dětskou představivost a znalosti dětí. V roce 2005 shromáždil 2000 jüanů jako základní kapitál k vybudování knihovny. Vybavil ji knihami, časopisy a novinami. V současné době čítá knihovna 10 000 knih a většina z nich byla věnována jím samotným a středoškolskými učiteli.

Vesnice Cchang-wan je na jihu provincie Ning-sie. Občan Li čheng-lin zřídil knihovnu ve svém domku pro vesničany v roce 2000. V začátcích po založení měla knihovna jen 500 svazků knih a s pomocí veřejné knihovny v Chaj-jüan má nyní tato knihovna téměř 40 000 svazků knih.

Knihovna v Su-čou

V. Obraz služeb čtenářům v současných vědeckých a univerzitních knihovnách

Systém knihoven v Číně je tvořen národními knihovnami, veřejnými knihovnami, vědeckými/odbornými knihovnami a informačními centry, univerzitními knihovnami a ostatními. Chceme vám přiblížit pokrok ve službách čtenářům, který nastal v Národní vědecké knihovně Čínské akademie věd a univerzitních knihovnách.

Národní vědecká knihovna Čínské akademie věd

Národní vědecká knihovna Čínské akademie věd je systémem služeb veřejné knihovny Čínské akademie věd stejně tak jako Národní vědecká a technická knihovna v Čínském národním systému vědeckých a technických knihoven. Národní vědecká knihovna Čínské akade-

mie věd sestává z hlavní knihovny (sídlicí v Pekingu, dříve Knihovna Čínské akademie věd) a tří poboček, resp. pobočky v Lan-čou (dříve Knihovna Čínské akademie věd v Lan-čou), pobočky v Čcheng-tu (dříve Knihovna Čínské akademie věd v Čcheng-tu) a pobočky ve Wu-chanu (dříve Knihovna Čínské akademie věd ve Wu-chanu). Národní vědecká knihovna Čínské akademie věd také spolupracuje s vybranými výzkumnými ústavy Čínské akademie věd a mnoha odbornými pobočkami knihoven, kterým poskytuje odborné informační zdroje a služby.

Národní vědecká knihovna Čínské akademie věd slouží jako základní národní knihovna pro shromažďování informačních zdrojů a poskytování informačních služeb v oblasti přírodních věd, interdisciplinárních oborů a moderní techniky výzkumníkům a studentům Čínské akademie věd a dalším pracovníkům výzkumu po celé zemi. Provádí také služby jako je např. informační analýza, řídí rozvoj systému digitální knihovny, vědeckého publikování (se svými 14 tituly periodik- resp.časopisů, které sama vydává) a podporuje vědy. Spravuje rovněž archivy Čínské akademie věd.

Národní vědecká knihovna Čínské akademie věd provozuje systém meziknihovní výpůjční služby propojující všechny výzkumné ústavy akademie věd a spojující Čínský národní systém vědeckých a technických knihoven s velkými vysokoškolskými knihovnami; dodává dokumenty v intervalu do dvou pracovních dní z rezervoáru více než 20 000 titulů zahraničních časopisů. Navíc knihovna vyvinula mnoho inovativních služeb a nástrojů jako je například vyhledávání napříč databázemi, integrované prohlížení periodik, referenční služby online, předmětové portály, vzdálená a mobilní autentikace a systém ScienceChina, který zahrnuje abstrakty, citace a plné texty klíčových zdrojů čínské vědecké literatury.

Národní vědecká knihovna čínské akademie věd
<http://www.las.ac.cn/index.jsp>

Národní vědecká a technická knihovna v Pekingu

Založena v roce 2000, slouží tato knihovna jako instituce poskytující virtuální technologické a technické informace na základě internetu. Budována na čtyřech pilířích, tj. vědě, technice, zemědělství a medicíně, knihovna sestává z devíti institucí poskytujících technické informace. Soustředí se na shromažďování a zpracování zdrojů technických dokumentů v rámci uvedených čtyř základních pilířů a poskytuje dokumentové a informační služby všem uživatelům po celé zemi, podporuje vládní rozhodnutí, vědecký výzkum, profesní vzdělávání a rozvoj techniky v Číně na nejvyšší úrovni.

K březnu roku 2008 disponovala instituce 15 000 tituly periodik v cizích jazycích (celkem 51 mil. svazků), 6 000 tituly čínských časopisů z oblasti vědy, techniky a medicíny, více než 1 milionem ks diplomových a dizertačních prací v čínštině a 115 000 těchto prací v cizích jazycích, 3 000 svazky dokumentů z konferencí, vědecko-technickými výzkumnými zprávami a referenčními příručkami. Počet elektronických knih, jež jsou k dispozici čtenářům, překročil 200 000 jednotek.

Národní vědecká a technická knihovna poskytuje v současné době různé typy služeb včetně systému internetových služeb zaměřených na vyhledávání, dodávku původních kontextů, prohlížení obsahů, vyhledávání abstraktů, dodávání úplného textu, vedení při vyhledávání online informací, dodávání preprintů, zpřístupňování nejaktuálnějších portálů a referenčních konzultací.

Národní vědecká a technická knihovna (NSTL)
<http://www.nstl.gov.cn/NSTL/>

Čínský vysokoškolský knihovní a informační systém, CALIS (China Academic Library & Information System)

Obecným cílem Čínské federace univerzitních knihoven podporované vládními dotacemi a Čínského vysokoškolského knihovního a informačního systému je integrovat státní investi-

ce, moderní koncepce knihoven, vyspělé technologie, rozsáhlé sbírky univerzitních knihoven a lidské zdroje s čínskými univerzitními digitálními knihovnami jako jeho jádrem. Pod vedením Ministerstva školství chtějí obě tato institucionální sdružení vybudovat systém poskytování dokumentů zaměřených na vzdělávání a dále organizovat společné sdílení informačních zdrojů mezi těmito knihovnami za účelem lepší podpory systému vyššího vzdělávání Číně.

CALIS se skládá ze 4 národních dokumentačních a informačních center a 7 místních informačních středisek stejně tak jako z národního centra informačních služeb pro rezort obrany v severovýchodní Číně. Každá z těchto institucí má svou vlastní fakultu a společně tvoří síť služeb na třech úrovních: národní centra, místní centra a univerzitní knihovny.

CALIS poskytuje tyto služby pro čtenáře společně s knihovnicí z prominentních univerzit: akvizice plných textů, společné zpracovávání odpovědí na informační dotazy, využívání nových technologií k vyhledávání záznamů, tematické konzultace, souborný katalog, síť zahraničních periodik, čínské dizertace, digitální referenční zdroje, dizertační práce v cizích jazycích, speciální sbírky na univerzitách, přehledy periodik, přehledy databází, adresáře knihoven a také servis Sdružení čínských vysokoškolských knihoven pro doplňování digitálních zdrojů. (DRAA – Digital Resource Acquisition Alliance of Chinese Academic Libraries).

CALIS <http://www.calis.edu.cn/>

Čínská vysokoškolská knihovna sociálních věd a humanitních oborů (CASHL- China Academic Social Sciences and Humanities Library)

Čínská vysokoškolská knihovna sociálních věd a humanitních oborů je systém informačního zabezpečení vzdělávání a rozvoje v oblasti filozofie a sociálních věd na vysokých školách.

Cílem tohoto systému je poskytovat v univerzitních knihovnách ku prospěchu rozvoje tohoto

komplexu vědních oborů užitečné informační zdroje a služby. Knihovna shromažďuje domácí i zahraniční literaturu z oblasti sociálních věd a humanitních oborů plánovitě a systematicky. Číní tak na základě provozování centralizovaného portálu a distribuovaných služeb a s pomocí služeb síťových. Knihovna poskytuje rozsáhlé bibliograficko-informační služby pro instituce z oboru filozofie a sociálních věd. Konečným cílem je vytvoření zdrojové základny pro poskytování informací z oboru filozofie a sociálních věd.

Knihovna byla oficiálně otevřena 15. března 2004 a začala poskytovat služby. Disponuje více než 11 796 tituly časopisů z humanitních oborů a sociálních věd vydávaných v zahraničí, 520 000 svazky knih v cizích jazycích a 1799 tituly digitálních periodik. Rovněž poskytuje meziknihovní výpůjční službu, dodávání původních článků a službu vyhledávání v databázích. CASHL <http://www.cashl.edu.cn/portal/index.jsp>

Čínská vysokoškolská digitální asociativní knihovna, CADAL (China Academic Digital Associative Library)

Čínská vysokoškolská digitální asociativní knihovna a Čínský vysokoškolský knihovní a informační systém vytvářejí rámec Čínské vysokoškolské digitální knihovny.

Konečným cílem CADAL je vybudovat obrovský repozitář multidisciplinárního typu mnoha oborů a jazyků a vytvořit vysokoškolskou knihovnu propojenou s knihovnami doma i v zahraničí prostřednictvím akademických organizací a vědeckých pracovníků.

CADAL poskytuje adresné informační služby vědě, technice, zemědělství, lékařství, humanitním oborům, společenským vědám a dalším vědním oborům. Sdílí akademické zdroje s příbuznými institucemi z celého světa a popularizuje čínskou civilizaci a historii po celém světě. Knihovna disponuje 1 023 mil. jednotek digitálních zdrojů, včetně 155 910 svazků starých tisků, 236 594 svazků knih vydaných v Čínské republice, 298 869 svazků moderní literatury,

178 159 svazků vysokoškolských dizertací v čínštině, 2 786 svazků zdrojů a 151 107 svazků anglické literatury. Další projekt, který se připravuje, poskytne čtenářům 1,5 milionu jednotek digitálních zdrojů včetně čínských starých tisků, literatury vydané v Čínské republice, knih, novin, zahraniční literatury, zahraničních vědeckotechnických studií, rozborových zpráv, místních historických dat, grafik, obrazů, audio a video materiálu atd.

CADAL <http://www.cadal.cn/>

Knihovna Pekingské univerzity

Knihovna Ťing-š' Ta-süe-tchungu byla založena v roce 1902. Po revoluci v roce 1911 změnila název na „Knihovna Pekingské univerzity“. Do konce roku 2009 měla knihovna ve svých fondech 8 milionů knih včetně 200 000 vzácných tisků z 5.-18. století. Vedle toho je nutno upozornit na sbírku starých tisků zahraniční literatury, frotáží, publikací vydaných od vzniku Čínské lidové republiky v roce 1949, dizertací Univerzity Jen-ťing, dary celebrit stejně tak jako na četné digitální zdroje včetně databází, elektronických časopisů a dizertací.

Knihovna Pekingské univerzity se chová k uživatelům podle motto „Služby se řídí výzkumem“ a poskytuje různorodé služby jako jsou půjčování, vyhledávání zdrojů, informační a tématické konzultace, meziknihovní výpůjční služba a dodávání dokumentů, instruktáže čtenářů, referenční služby s ohledem na studium, multimediální služby atd. Knihovna je nyní nejdůležitějším systémem veřejných služeb v rámci výukových a výzkumných struktur Pekingské univerzity.

Knihovna Pekingské univerzity <http://www.lib.pku.edu.cn/portal/index.jsp>

Knihovna University města Futan

Knihovna University města Futan byla oficiálně otevřena v roce 1992. Ke konci roku 2010 měla kolem 5 milionů svazků knih a vázaných ročníků časopisů, mezi něž patří 400 000 svazků starých knih vázaných technikou šité vazby a 100 000 svazků z doby Čínské republiky. Knihovna předplácí přes 7 000 titulů tištěných verzí časopisů,

vlastní 1 639 000 jednotek dostupných digitálních zdrojů, 33 800 titulů fulltextových digitálních časopisů (10 000 v čínštině a 23 800 v angličtině) a 256 databází.

Vedle služby půjčování knih, univerzitní knihovna také poskytuje službu vyhledávání digitálních zdrojů, dialogové mezinárodní vyhledávání on-line, meziknihovní výpůjční službu, dodávání dokumentů (služba document delivery), konzultace, technologický dozor, školení uživatelů, možnost samoobslužného kopírování atd. Rovněž pořádá kurzy zaměřené na rešeršní činnost a školí převážnou většinu studentů knihovní vědy.

Knihovna Univerzity Futan <http://www.library.fudan.edu.cn/>

Knihovna Univerzity Tsinghua v Pekingu

Knihovna Univerzity v Tsinghua byla založena v březnu roku 1919. Do konce roku 2010 disponovala 4 miliony svazků tištěných pramenů, druhotné dokumenty resp. abstrakty a seznamy knihovny pokrývaly všechny učební obory univerzity; měla tehdy 57 000 titulů fulltextových digitálních vysokoškolských periodik jak čínských, tak zahraničních. Knihovna poskytuje přístup k internetu čtenářům 24 hodin denně a 7 dní v týdnu a patří k ní take informační centrum, v němž je k dispozici samoobslužný výpůjční systém, možnost konzultací o dizertacích a vědeckých pracích, služby při vyhledávání informací. Univerzita také buduje odborné knihovny zaměřené na svobodná umění, obchodní administrativu, právo, architekturu, umění a lékařství atd.

Knihovna Univerzity Tsinghua <http://lib.tsinghua.edu.cn/dra/>

Knihovna Univerzity Ťen-min

Knihovna Univerzity Ťen-min je dřívější knihovna veřejné školy Šan-pej založené v roce 1937 a pozdější Univerzity Unie severní Číny a Univerzity severní Číny. Sbírkou knihovny Univerzity Ťen-min tvoří převážně dokumenty z oblasti svobodných umění a společenských věd s jak tištěnými, tak také digitálními zdroji. Má přes 400 000

ba popularizovat kulturu čtení a pomoci lidem při vytváření návyku čtení.

Čínská asociace pro výzkum četby (CRRA-China Reading Researching Association)

Čínská asociace pro výzkum četby, resp. Komise pro četbu, působí pod Čínským svazem spisovatelů. Byla založena v květnu roku 1991 ve městě Čchung-čching a je to sdružení odborně orientované na výzkum, komunikaci a vzdělávací praxi zaměřenou na základní teorie čtení a stejně tak na podporu řízení aktivit v oblasti četby mezi občany. CRRA je také členskou organizací Mezinárodní asociace pro četbu.

Aby vytvořili studii o tom, co je typické pro čtení občanů v Číně, snaží se členové CRRA zkoumat charakteristické znaky čínštiny a publikují tisíce odborných článků v časopisech v Číně i mimo ni. Rovněž zpracovali příručky jako je např. Studie o čtení, Studie o psychologii četby, vydávají edici Studie o čínské kultuře, edici Otevřete si knihu atd. Také zorganizovali nebo navštívili stovky přednášek k tématům Četba a život, Úvod k veledílům čínského starověku, Četba v informačním věku, Pouze čtení, které pomáhá, Čtení literatury a jeho podpora atd. a přilákali stovky tisíc lidí, kteří se zajímají o čtení knih. Od roku 2010 pořádá CRRA každoročně Čínské fórum o čtení. Toto fórum se zaměřuje na různá témata jako je například četba jako terapie, čtení literatury, ochrana místních historických dokumentů, rozvoj místní kultury atd. CRRA vydává nezávislý časopis nazvaný Věk radostného čtení, který publikuje recenze na knihy, postřehy z četby, uvádí nové knihy a přináší různé články o čtení, sbírání knih a pokouší se také podporovat koncepci čtení pro radost. Druhý nezávislý časopis vydávaný CRRA se jmenuje Čtení pro radost (obr. na str. 16).

Komise na podporu četby CRRA

Komise na podporu četby CRRA byla ustavena 23. dubna 2006 v jižní Číně. Je to organizace zaměřená na mobilizaci zdrojů v rámci stávajícího systému knihoven i mimo něj, k podpoře čtení a s ním souvisejícího výzkumu. Komise ak-

tivně hledá tvůrčí způsoby popularizace četby na základě teoretického výzkumu kultury čtení v Číně.

Od roku 2007 zve fórum pro čtení každoročně přední odborníky a učence k diskusím o různých tématech z oblasti čtení a je také hlavním činitelem kampaně na podporu čtení populace co do hloubky i šířky. Fórum úspěšně vyvíjí činnost už 5 let a prezentovalo se hlavně následujícími tématy:

2007 – Čtení v digitálním věku

2008 – Četba stimuluje rozvoj společnosti

2009 – Četba harmonizuje společnost

2010 – Zajištění práva na čtení, Čtěme s radostí

2011 – Knihy slouží k rozšiřování poznatků, Četba je klíčem k pokladnici moudrosti

2012 – Ochrana historických dokumentů, zlepšení úrovně místní kultury

Uvedená fóra se stávají jakousi permanentní symbolickou akademickou konferencí Komise na podporu četby CRRA

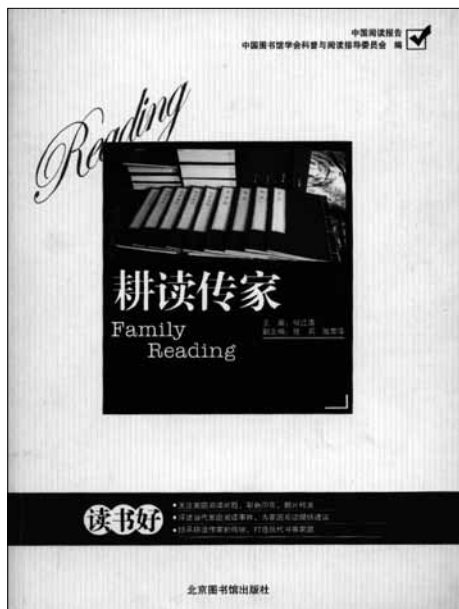
V roce 2009 začal oficiálně vycházet časopis Komise na podporu četby CRRA. Tento časopis zveřejňuje recenze knih, katalogy knih a eseje o četbě a knihovnách. Vůdčí myšlenkou tohoto periodika je podpora čtenářské komunity a propojení knihoven, čtenářských aktivit a knižního obchodu.

Knihy a čtení a edice zaměřené na zprávy o čtení v Číně

V roce 2007 vydalo Nakladatelství Univerzity ve Wu-chanu edici nazvanou Knihy a čtení, která zahrnuje 7 svazků nazvaných Zamiluj si čtení, Malý čtenář, O bestselerech, 30 knih, které ovlivnily čínskou historii, Jak mají mladí číst, Rodina čte a Čtení knih, pokrývající témata vztahující se k četbě, doporučující katalogy pro dospívající mládež a knihy, které změnily historii. Publikace Čtení knih je přeložena z knihy Holbrooka Jacksona o čtení.

Nakladatelství Knihovna (v anglickém textu Library Press) v Pekingu vydalo pak Edici zpráv o čtení v Číně, kterou tvoří publikace Svět milovníků knih, Rodina čte a Čtenářská komuni-

ta. První publikace z této řady přináší zkušenosti a názory milovníků knih na to, jak číst a jak si vybírat knihy, zprávy, které podrobně rozebírají problematiku četby, a zkušenosti z výběru knih. Rodinné dědictví kultivace a četby se soustředí na atmosféru pokud jde o čtení doma a volá po zachování této tradice v moderních rodinách. Čtenářská komunita se soustředí na propagaci

Obálka publikace *Rodina čte*

četby a čtení mezi širokou populací a také na semináře zaměřené na svět knih, příslušné instituce, průzkumy a problematiku čtení v zámoří i rozvoj metod čtení ve společnosti.

Příručka pro čtenářskou komunitu a Příručka komplexního čtení

V roce 2011 Haituské nakladatelství v Šen-čenu zpracovalo a vydalo Příručku pro čtenářskou komunitu a Příručku komplexního čtení. Tyto publikace, jejichž nové vydání má obrovský význam pro podporu čtení, byly zpracovány především panem Sú Jenem, profesorem

na Škole informačního managementu university v Nan-tingu a prezidentem Čínské asociace pro výzkum četby a současně náměstkem ředitele Komise na podporu četby CRRRA. Ve své knize uvádí, že podpora četby v Číně má tři významové úrovně: 1) úroveň sociální skupiny- lidé nacházející se v jakékoliv fázi své životní dráhy by měli být objektem podpory čtení, 2) úroveň jednotlivce ve společnosti- čtení je celoživotní proces a my bychom měli mít cíl „žít a učit se“ na zřeteli po celý náš život, 3) úroveň veřejné prosperity knihoven a knihkupectví – knihovny a knihkupectví by měly aktivně podporovat každý způsob prezentace knih a budování knižních sbírek.

Příručka pro čtenářskou komunitu, obnášející celkem 220 tisíc slov, se skládá z 8 kapitol, které autor nazval Charakteristika čtenářů, Metody čtení, Extenzivní čtení, Doporučený seznam knih, Práce s dětmi, Mapy knihkupectví, Hromadné sdělovací prostředky a Četba digitálních publikací. Kniha oslovuje veřejnost populárním a srozumitelným jazykem a velice živým grafickým uspořádáním. Svým obsahem se intenzívně zaměřuje na četbu dětí, klasiku a nové metody čtení a dává čtenářům mnoho relevantních informací, znalostí, rad a poučení. Navíc se čtenáři mohou poučit o čtení v životě Číňanů a významných osobnostech ze starověku i moderní doby, knihkupectvích ve velkých městech, osvojit si více než deset druhů metod čtení, poznat média vztahující se ke čtení, seznámit se s narážkami v literárních dílech, účastnit se různých aktivit v oblasti četby a čtení atd.

Příručka komplexního čtení obnášející celkem 770 000 slov je rozdělena do 9 částí, které uvádí přísloví a citáty z čínské a zahraniční klasiky a obsahuje stručné směrnice týkající se obsahu. Kniha poskytuje moudrosti z četby pro cílý a činorodý život a terapeutickou četbu pro obohacení intelektu. Obsahuje také bohatý přehled četby z oblasti kultury a čtení charakteristického pro město a uvádí instituce související s četbou, bibliografii, média související s četbou a zdroje spojené se silně se rozví-

její četbou digitálních nosičů informací. Kniha shrnuje nejen klasické teorie a vyzrálé zkušenosti z četby, ale také pojednává o nových metodách a pokroku, pokud jde o čtenářskou praxi, což ji činí důležitou referenční a moudrou publikací pro řešení problémů. Kniha nejen uspokojí potřeby knihoven naší země, médií, příbuzných asociací a institucí při podpoře čtení v zemi a budování učící se společnosti, ale přispěje také k rozšíření profesní způsobilosti některých čtenářů.

dědictví. Je to nevidaná příležitost a poslání informačního věku vůči lidem, když stojí tvář v tvář obrovskému objemu produkovaných knih, mohou lidé za pomocí řady vědeckých postupů a nepřetržitého rozvoje vědy učinit průlom, překonat překážky pasivity čtení a zkoumat nové způsoby čtení našeho nového věku.

Celkem vzato, s ohledem na podstatné informace na internetu a dokumentové zdroje drží čínští knihovníci krok s dobou a usilují o usku-

Publikace Příručka pro čtenářskou komunitu a Příručka komplexního čtení

S rozvojem informačních a komunikačních technologií formují poslední trend čtení online zdroje, informace uložené v nejrůznějších typech mobilů a elektronické knihy. Čtení mladé generace se nachází ve stadiu transformace na „lehké čtení“, „povrchní čtení“ a „pan-reading“. Jako nástroje informací a poznatků se formy a tvary knih mění směrem k lehčímu materiálu, vhodnějšímu ke čtení, a stále rychlejší komunikaci a přenášení kulturního

tečnění cílů sociální a kulturní výstavby v souladu s myšlenkami „Čtení je dobro“, „Miluj čtení“, nebo „Čti dobré knihy“, které kdysi vyslovil Ping Sin (1900-1999), významný čínský básník, překladatel a spisovatel knih pro děti.

Díky za laskavou pomoc kolegům Suo-chuej z knihovny v Chang-čou, Chua Wej-na a Tchan Chua-tün ze Školy informačního management Univerzity v Nan-ťingu.

Redakční poznámka

Velká náhoda pomohla vydání této publikace, na zájezd pražské organizace SKIPu do Polska se přihlásil i architekt slovenského původu Aurel Fabri, který přednáší na University of Nottingham Ningbo v Číně. Pomohl nám s dlouholetým přáním šéfredaktora Ladislava Kurky, vydat zvláštní číslo Bulletinu SKIP, které by se věnovalo čínskému knihovnictví. Díky Aurelovi se nám podařilo získat profesora Xu Yan z Nanjing University, který s kolektivem spolupracovníků tuto publikaci připravil. Text historických kapitol II. a III. je krácen a je celý publikován v elektronickém vydání. Překlad z angličtiny PhDr. Miroslav Ressler.

Roman Giebisch

Na závěr zveřejňujeme ukázkou z čínského originálu textu tohoto zvláštního čísla

中国藏书楼与图书馆发展简史

徐雁 聂凌睿 徐子晨 撰译

在西方“图书馆”一词传入东方之后，中国的各种藏书处所被一概以“藏书楼”相概括。由于历史上事物的具体性各有不同，因此在汉字描述时，使得各藏书处所有着多样化的表述：如有“府”，如西周的盟府；有“阁”，如西汉的天禄阁；有“观”，如东汉的东观；有“殿”，如隋代的观文殿；有“院”，如宋代的崇文院；有“堂”，如明代的澹生堂；有“斋”，如清代的知不足斋；有“楼”，如清代的铁琴铜剑楼等等。

一、 以中国纸、雕版印刷术为基础的中国文献收藏史梗概

纸张，是文献的重要载体，曾经标志着整个人类文明的发展高度。中国是世界上最早发明并广泛应用造纸术的国度。

ZVLÁŠTNÍ ČÍSLO – ROČNÍK 21 (2012)

Odpovědný redaktor – Ladislav Kurka
elektronické vydání – ROČNÍK 11

bulletin skip

Šéfredaktor: PhDr. Ladislav Kurka, kontakt: tel.: 737 331 728, e-mail: ladislav.kurka@mlp.cz.

Redaktoři: Mgr. Roman Giebisch Ph.D., e-mail: roman.giebisch@nkp.cz., Mgr. Linda Jansová Ph.D., e-mail: skolkova@chello.cz. Ediční komise SKIP: Kateřina Bajo, Stanislava Benešová, PhDr. Marcela Buřilová, Mgr. Naděžda Čížková, Mgr. Adéla Dilhofová, PhDr. Libuše Foberová Ph.D., Mgr. Tomáš Gec, Bc. Kateřina Hubertová, Mgr. Alena Otrubová, Mgr. Veronika Peslerová, Mgr. Jindřich Pilař, PhDr. Ila P.Šedo, Mgr. Lenka Šimková, RNDr. Alena Volková Balvínová. **Vydává:** 5x ročně Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR s příspěvím dotace Ministerstva kultury ČR. **DTP:** Silvie Hejlová, silva.hejlova@seznam.cz.

Vytištěno ve spolupráci s firmou Ceiba s.r.o.

Adresa elektronického vydání: <http://skip.nkp.cz/Bulletin/Bulletin.htm>. **Technická redakce elektronického vydání:** Mgr. Jindřich Pilař, jindrich.pilar@nkp.cz

Zvláštní číslo 2012 předáno do tisku 9. 6. 2013.